

Várpalotai kiadás

KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLÓ

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

XV. évfolyam — 238. szám.

ÁRA 60 FILLÉR

Szombat, 1959. október 10.

Amiből az eredmények születnek

Hazánkban a kongresszusi verseny és a párt irányelvi foglalkoztatják manapság az emberek túlnyomó többségét és ez különösen meglátszik a gyárakban, a munkahelyeken. A Péti Nitrogénművek gyárkapuján például az a mondat fogadja a belépőt, hogy a gyár dolgozói ebben az évben 100 ezer tonna pétisót termelnek majd a pártkongresszus tiszteletére. Bent a gyárban a különböző színes feliratok és falújságokknek ennek a vállalásnak az összetevőiről, részadatairól adnak számot.

Ennyit mond a külső szemlélet. Ahhoz, hogy meglássuk az elért eredmények lényegét és az azokat létrehozó embert, közelebb kell mennünk a termeléshez. Vegyünk csak egy példát: Ott vannak a péti gázyár dolgozói, akikre nagy feladat hárul a kongresszus tiszteletére tett vállalások teljesítésében. Ennek tudatában kovacsolódott náluk szoros egységgé a dolgozók és a műszaki vezetők kollektívája. Az év elején egymást érték a jobbnál jobb javaslatok, a csoportok és brigádok egymással versengve tették felajánlásokat. Ezek túlnyomórészt a többtermelés és a gazdaságosság köré csoportosultak. A mérnökök új műszaki megoldásokon dolgoztak, az egyes munkacsoportok az ésszerűsítési és munkabiztonsági lehetőségeket kutatták. Minden eddigi mértéket túlháladó újítási mozgalom vette kezdetét.

A gázyáriak termelési tervüket rendszeresen túlteljesítik. A III. negyedéves például a kevertgáz termelésben — ami a legfontosabb termékük — 103,9 százalékat értek el. Emellett egész évi megtakarításuk többmillió forintra rúg. A kemence üzem gáztermelését a felhasználandó szén-szemcsék egységesítésével oly mértékben megnövelték, hogy lehetővé vált az igen költségesen termelő vízgázgenerátor leállítása. Ehhez egy megfelelő szénrostát állítottak be. De az eredmény máshol is megmutatkozott. A kokszygenerátorban felhasználásra kerülő darabos kokszy hozama is megnövekedett s ezzel a kemencék elegendő mennyiségű saját termelésű kokszyt adnak a kokszygenerátorok üzemeltetéséhez.

A termelést károsan befolyásoló

páratartalom így 35 százalékról 26 százalékra csökkent. Kosda Béla vezetésével a gázyár mérnökei megvalósították a széngenerátorok nyersszén üzemeltetését, a beadagolandó szárított szénhez mintegy 30 százaléknyi nyersszént kevernek. Ezzel nagymennyiségű szén szárítási költségét takarítják meg. Jelentős megtakarítást eredményez az eddigi levegőbe fújt pelton gáz visszavezetése a kemencékbe. Ez az újítás is több millió forintot eredményez. Ezek csak a legnagyobb műszaki intézkedések és újítások s még számos kisebb, nagyobb ötlet, javaslat egészíti ki azokat az eredményeket, amelyek a tervek minőségi és mennyiségi teljesítésében jelentkeznek.

A fejlődésben nincs megállás. Háló Gyula mérnök a biztonságos mérési lehetőségek megoldásán dolgozik, Komáromi Géza mérnök pedig a kénmentesítés olcsóbbá tételével foglalkozik. Ulrich József kőműves brigádja és Bokor Imre széntéri csoportja önkéntes kezdeményezéssel felkövezte a gázyár udvarát a savtornyok bontásából kikerült kockakövekkel. Kovács Mihály lakatos brigádja pedig maga elé tűzte, hogy rövidesen elérje a kitűnítő szocialista brigád címet. (Ehhez azonban kissé jobban kellene fokozniuk eddigi lendületüket.) Azt a jó versenyzési kedvet, ami most a gázyárnál kialakult, még tovább fokozta, hogy két munkahelyen, a kátrányosknál és az előfenoltalanítóban bevezették a 40 órás munkahetét. Ezeket kívül még sok mindent fel lehetne sorolni, ami mind a dolgozók lelkesedését és eredmények értékét jelentik. És mindez miért, honnan? Erre a kérdésre egyszerű a válasz: a Szovjetunió 7 éves terve és a mi második öt éves tervünk minden ember előtt világosan megmutatja a fejlődés útját, feltárja a boldog, békés élet kapuját. Ki ne lelkesedne az ilyen célokért? Ma már minden munkás, fizikai és szellemi dolgozó tudja, hogy ha képességének legjavát adja, ha jobban munkálkodik a nép érdekében, gazdagabb lesz az egyén és a társadalom. Ebből a tudatból születnek az új kimagasló eredmények, melyeknek alapja és lényege a szabadon alkotó ember géniuszában rejlik.

Kisbán Gyula

Anyagilag is érdekelték a gazdaságos termelésben

Várpalotán, a szénbányászati tröszt üzemében az országban egyedül, új premizálási rendszert vezettek be. Ezzel, anélkül, hogy a bérezés változott volna, növekedett a fizikai dolgozók jövedelme. Az új rendszer értelmében amennyiben a termelő üzem az előírt feltételeket teljesíti, az ott dolgozók alapkeresetük 8 százalékát kapják prémiumként. Többletnyereség elérése esetén a többletnyereség 25 százaléka szintén primezálásra fordítható.

A prémium feltétele, hogy az üzem betartsa az önköltséget és teljesítse árbevételi tervét. Első pillanatban talán nem is látszik, hogy ezen tényezők teljesítése, túlteljesítése az üzemek valamennyi dolgozójának jó munkájától függ. Attól, hogyan takarékoskodnak az anyagokkal, szerződésekkel, mennyire ügyelnek a

gépek kimelésére, jó karbantartására, az állásidőket hogyan csökkentik, hogyan használják ki gazdaságosan a munkaidőt. Hasonlóképpen valamennyi dolgozó lelkiismeretességétől függ, teljesíti-e az üzem árbevételi tervét, aminek előfeltétele tulajdonképpen az, hogy az üzemek olyan minőségi szénat adjanak, mint amilyen tervükben szerepel. A lelkiismeretes palavágatás, a munkahelyen és a kaporószalagon egyaránt, csökkenti a szén meddőtartalmát. Ezenkívül ügyelniük kell, hogy ne robbantsák össze a követ a szénnel, ne jásrassák a szállítószalagon együtt a fejtési szénat a fenntartásból származó kővel, az elővájásokon dolgozók a meddőt rakják félre és külön csillében szállítsák ki, nehogy a kitermelt szén közé keveredjék. Sok más tényezőt le-

Jó irányban kísérleteznek a péti kutatók

A hatalmas péti gyártelepen, a nitrogénművek és a kőolajipari vállalat gyárjai közé ékelve, közvetlenül a teleti betonút mellett szerény, szürke, egemeletes épület áll. A bejárati ajtóra felüggesztett tábla nem sokat árul el a laikus számára.

„Nagynyomású Kísérleti Intézet”

Pedig — noha kevesen tudják — ebben, a többi monumentális épülettömb között szinte elvesző épületben, világra szóló jelentőségű kísérletek folynak.

Azt is kevesen tudják, hogy a fenti néven létesített tudományos intézménynek ez csupán a fele: a péti-budapesti kísérleti intézet fővárosi egységében elsősorban elméleti kutatások folynak, míg itt a gyakorlati megvalósulás megy végbe (persze nem lehet azért ilyen élesen elhatárolni a két kutatási módszert).

A napokban felkerestük az intézet éppen Péten tartózkodó igazgatóját, Károlyi Gyulát, s megkérdeztük tőle.

— Milyen kísérletek folynak jelenleg az intézet falai között? — A Nagynyomású Kísérleti Intézetben a kutató mérnökök jelenleg három fő irányban folytatnak kísérleteket. Az első fő témakörünk: az ásványolaj származékanyagok különféle kezelése. E témakörön belül a Vargha-féle eljárás, amely kátrányfélésekből jó minőségű motorhajtó anyagokat állít elő, szinte világhírre tett szert, huszonhárom országban szabadalmaztatták, s nagyipari alkalmazására külön magyar-német társaság jött létre. Motorhajtó anyagok raffinálására, valamint a benzinpárlatok minőségjavítására (reformálás) — amely eljárások ugyancsak ezen első témakörbe tartoznak — az öt éves terv keretében Szönyben nagyipari üzem létesül (150 000, illetve 300 000 tonna évi kapacitással). Foglalkozunk kenőolajpárlatok hidrogénes raffinálásával is.

— Mi volna a második témakör kutatásaiban?

— Az úgynevezett „mosópor probléma”

Kevesen gondolnak arra, hogy hazánkban — de persze nemcsak

nálunk, hanem a mai korban szinte a föld valamennyi civilizált államában — komoly gondot okoz a tisztálkodó szerek biztosítása. Szappant használni tisztálkodásra és mosásra, valamint ipari célokra — ma már nem korszerű és egyáltalán nem gazdaságos dolog. Mindjobban kiszorítja a mosópor. E tekintetben bizony elmaradtunk a fejlettebb országoktól: mi magyarok mindössze 10–20 százalékát használjuk fel annak az egy főre eső mosópor mennyiségnek, amelyet a fejlett országokban használnak fel.

— A szappan — folytatta Károlyi igazgató — növényi olajokból és állati zsíradékokból készül, alapanyaga az úgynevezett zsíralkohol. Ugyanebből a zsíralkoholból lehet előállítani az általunk kikísérletezett technológiával a korszerű mosópor is, csak hogy sokkal gazdaságosabban: ugyanannyi (illetve akkora hatású) mosópor előállításához technológiánk alkalmazásával csak egyharmad annyi alapanyag szükséges, mint a szappanhoz. Ha még ehhez hozzávesszük, hogy a szappannak kb 40–60 százaléka vizlágyításra fordítódik, s csupán a többi a tulajdonképpeni tisztításra, no meg azt, hogy a szappan sokkal erősebben rongálja a ruhát mosásakor, mint a mosópor — nos, akkor talán nem kell tovább bizonyítanunk kutatásaink nagy népgazdasági fontosságát. Az általunk kidolgozott technológia nagyipari alkalmazására itt Péten épül ugyancsak az öt éves tervben egyelőre évi 3000 tonna kapacitású

zsíralkohol gyár,

amely a tervek szerint nemcsak hogy ellátja a magyarországi mosóporgyárakat, de exportra is termel.

— Végül kutatásaink harmadik témaköre a szorbid-gyártás. A szorbid C-vitamin alapanyag. Az általunk kidolgozott szorbidgyártási technológia ugyanabban a berendezésben — az eddigihez viszonyítva — megsokszorozza a gyártási lehetőségeket, a kapacitást. Ezzel lehetővé válik, hogy több C-vitamint, illetve alapanyagot állíthassunk elő a hazai szükségletek fedezése mellett exportra is.

A továbbiakban a kísérletek gyorsaságáról érdeklődtünk.

— A tudományos kutatásoknak nem lehet szük határidőket szabni — mondotta Károlyi Gyula — mert az önmagunk becsapásához, féleredményhez vezet. Ha egy kísérletet nem végzünk el végig, hanem megelégedünk a féleredménnyel, kijelentjük, hogy „kész” — akkor semmit sem értünk el. Jellemző, hogy egyik ilyen hibánkra egy neves szovjet tudós mutatott rá: szaksajtóban publikáltuk valamely kísérletet vég-eredményét, amire a szovjet professzor válaszcikkében rámutatott: még nincs befejezve, egy sereg nyitott kérdést hagytunk utána.

— Kutatóink — bátran állíthatom — mégis igyekeznek a kísérleteket aránylag gyorsan elvégezni. Egy bizonyos kísérletet munkatársaink két és fél év alatt fejezték le. Mint később megtudtuk, ugyanennek a kísérletnek elvégzéséhez az amerikai ku-

tatóknak hét évre volt szükségük. A Nagynyomású Kísérleti Intézet kutatóinak munkája tehát helyes irányban folyik:

szoros kapcsolatban áll az étellel,

s az ipar és az emberi szükségletek kielégítésének célját szolgálja. Megtudtuk, hogy az itt dolgozó tudományos szakembereket nem az elvont tudományos problémák érdeklik, s idejüket, tudásukat nem a kérdések felderítésére pazarolják. Például kutatásaik közben elsősorban fontosságú kérdések mindig, hogy az előállítandó anyag nyersanyagbázisa olcsón megszerelhető-e (lehetőleg hazánkban), s hogy a kidolgozott technológia — gazdaságos-e.

Alkotni, tudomány munkát végezni, csak a bizalom légkörében lehet. Károlyi Gyula igazgató végül azt is elmondotta, hogy az intézet munkatársai pártunk és kormányunk bizalmát és megbecsülését élvezik; örömmel tölti el ez őket, s hogy munkájukkal meg is akarnak, meg is felelnek ennek a bizalomnak.

(KONCZ)

Pártértekezletre készülnek a bányász kommunisták

A szénbányászati tröszt valamennyi üzemében ünnepélyes kezek között tartották meg a jól sikerült vezetőségválasztó taggyűléseket a párt alapszervezetek. A gondosan összeállított beszámolókat politikai és gazdasági kérdésekkel foglalkoztak. A felhívások is igen hasznosak voltak. Többen szóltak a párttagjelöltekkel való foglalkozás fontosságáról. Kifogásolták, hogy ez eddig nem tervszerűen történt. Az új vezetőségek figyelmét felhívták a tömegkapcsolatok erősítésére, a pártonkívüliekkel való törődésre, bár az utóbbi időben ezen a területen már történt változás. Hruscsov elvtárs amerikai útjával kapcsolatban tartottak röpgyűléseket, majd a pártkongresszus irányelveit ismertették hasonló módon.

A legtöbb vezetőségválasztó taggyűlésen a termelés pártellenőrzésével kapcsolatos hibákat bírálták a kommunisták.

A nyolc MSZMP alapszervezet összesen 115 köldöttet választott a szénbányászati tröszt pártbizottságát újjáavasztó pártértekezletre, amelyet vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel tartanak.

Képzőművészeti kör alakul haladók számára

Várpalotán mnđ többen érdeklődnek a képzőművészet iránt. A kiállításokat nagy tömegek látogatják és a városban eddig működő két alapfokú képzőművészeti körben sokan sajátították el a rajz, festészet és szobrászat alap-egyeleit.

Fentieket figyelembe véve, a városi tanács művelődési osztálya jövő évben középfokú képzőművészeti kört indít be. A kör szakmai irányítójává Várpalota immár nagy hírű festőművészt, Nagy Gyulát kéri fel. A kör megalakulását a jelek szerint Várpalotán nagy érdeklődés fogja kísérni.